

KOMENTÁŘE K NOVELE VYHLÁŠKY Č. 27/2016 SB., O VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH

§5 odst 6

Vykonává-li ve třídě přímou pedagogickou činnost asistent pedagoga podle § 46 odst. 4 zákona, může ředitel školy tímto asistentem pedagoga zajistit žákovi třídy poskytování podpůrného opatření spočívajícího ve využití asistenta pedagoga.

Komentář:

Asistent pedagoga (AP) v 1. třídě byl avizovaný na podporu všech dětí z důvodu potřeby větší individualizace pedagogického přístupu jako jedno z opatření při omezení odkladů. Když tento AP bude muset poskytovat péči žákovi s náročným chováním nebo s poruchou vývoje intelektu (PVI), podpora celé třídy nebude saturována, jak bylo původně zamýšleno.

Doporučení:

Ponechat možnost doporučit PO asistent pedagoga žákům s potřebou vysoké míry podpory (žáci neslyšící, dg. PAS, PVI apod.).

§12 odst. 2 písm. a) a b)

Podpůrná opatření spočívající ve využití asistenta pedagoga a v případě prvního ročníku základního vzdělávání společně s rozsahem úvazku asistenta pedagoga podle § 46 odst. 4 zákona mohou v souhrnu na 1 třídu překročit 1,0 úvazku pouze v případě, kdy nepostačuje stávající rozsah podpory asistentem pedagoga a

a) ve třídě jsou více než 4 žáci s přiznaným podpůrným opatřením třetího až pátého stupně, nebo

b) ve třídě jsou alespoň 3 žáci s přiznaným podpůrným opatřením třetího až pátého stupně, z nichž alespoň 1 má diagnostikované závažné poruchy chování, autismus nebo kombinaci poruchy chování s dalším zdravotním znevýhodněním.

Komentář:

Viz předchozí komentář. Podmínka 3 a více žáků s PO ve 3.-5 st. je neadekvátně nastavená v případě, kdy jediný žák s potřebou podpory ve vyšším stupni PO může natolik vytížit AP, že na podporu ostatním dětem nebude mít „parametrizovaný“ AP prostor.

Doporučení:

Ponechat možnost doporučení PO AP v mimořádných případech (4. a 5. stupeň PO) – Asociace pracovníků SPC může pomoci specifikovat konkrétní případy, za kterých je nutná podpora AP mimo zamýšlenou parametrizaci (např. metodický pokyn).

Příloha č.1

Předmět speciálně pedagogické péče v MŠ

1.7. Ve škole, třídě, oddělení nebo studijní skupině zřízené podle § 16 odst. 9 zákona nelze poskytovat podpůrná opatření spočívající ve výuce předmětů speciálně pedagogické péče, použití speciální učebnice, speciální učební pomůcky nebo kompenzační pomůcky, vyjma případu, kdy je tato učebnice či pomůcka určena pro žáka s jiným druhem znevýhodnění, než pro které je škola, třída, oddělení nebo studijní skupina zřízena. V mateřské škole nelze poskytovat podpůrné opatření V. 3. 2. „Počet žáků ve třídě“ a podpůrné opatření spočívající ve výuce předmětů speciálně pedagogické péče.

Komentář:

Poskytnutí předmětu speciálně pedagogické péče (PSPP) je u některých dětí v MŠ prakticky jediným smysluplným podpůrným opatřením, často účinnějším a levnějším než AP. Část dětí např. s vadami řeči, která z důvodu obtížné dostupnosti klinického logopeda, nebo i z důvodu soc. znevýhodnění rodiny nemá možnost zajištění logopedické péče, profituje z hodin PSPP, které jsou na mnoha MŠ vedeny velmi kvalitně. Tyto hodiny působí jako prevence školního selhávání v budoucnu.

Rovněž termín „nelze poskytovat“ svádí k myšlence, že nelze uvedená PO poskytovat vůbec. Vhodnější by bylo použít „nelze doporučit“.

Doporučení:

Umožnit dále doporučovat PSPP v MŠ, pokud nebude tato péče zajištěna jinak (vlastní ŠPP se speciálním pedagogem).

Terminologicky upravit.

Psycholog nebo speciální pedagog pro školu

1.9. V základní škole s výjimkou základní školy zřízené podle § 16 odst. 9 zákona, základní školy speciální a základní školy zřízené při zdravotnickém zařízení s průměrným počtem žáků školy menším než 180 určeným podle nařízení vlády stanovujícího maximální počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu lze poskytovat pouze jedno podpůrné opatření spočívající ve využití psychologa nebo speciálního pedagoga na školu; normovaná finanční náročnost podpůrného opatření spočívajícího ve využití psychologa nebo speciálního pedagoga se stanoví v souhrnu v závislosti na průměrném počtu žáků v základní škole určeném podle nařízení vlády stanovujícího maximální počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu.

Komentář:

Formulace odstavce je nepřehledná.

Je možné, že se ve škole sejdou děti, z nichž některé budou potřebovat podporu speciálního pedagoga, ale jiné podporu psychologa.

Doporučení:

Umožnit doporučení obou profesí podmíněnou finanční náročností jednotlivých hodin speciálněpedagogické nebo psychologické péče.

Pro lepší srozumitelnost doporučujeme text upravit - oddělit čárkami vsuvky nebo použít vedlejší věty.

Pedagogický pracovník školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky

1 h / 1 týden předmět speciálně pedagogické péče poskytovaný pedagogickým pracovníkem školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky, psychologem s kvalifikací podle § 19 zákona č. 563/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „psycholog“), nebo speciálním pedagogem s kvalifikací podle § 18 zákona č. 563/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „speciální pedagog“).

Komentář

Bylo by vhodné aktualizovat pro školy a ŠPZ výklad pojmu „pedagogický pracovník školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky“ v souladu s novelizovanou vyhláškou č. 27/2016 Sb. (starší výklad viz <https://archiv-nuv.npi.cz/t/pspp-cleneni.html>)

Doporučení.

Zahrnout do metodického pokynu.

Úprava obsahu a výstupů vzdělávání

Výstupy a výsledky vzdělávání mohou být sníženy na minimální doporučenou úroveň podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání pouze žákům s lehkým mentálním postižením, a to pouze v oblastech vzdělávání, v nichž žák selhává. Upravit výstupy a výsledky vzdělávání ne však až na minimální doporučenou úroveň lze pouze u žáků s těžkým zdravotním znevýhodněním.

Komentář

Ve školách se vzdělávají někteří žáci, kteří nemají diagnostikované mentální postižení/poruchu vývoje intelektu a přesto ve výuce naprosto selhávají. Takoví žáci jsou nejčastěji zařazeni do 4. nebo 5. stupně podpůrných opatření.

Schopnost učit se není vázaná pouze na globální intelektovou úroveň. V některých případech je zásadnější profilace intelektových schopností a jejich faktická schopnost funkčního využití (typicky u jedinců s PAS nebo těžkými formami vývojové dysfázie). Jsou případy žáků s těžkými vadami řeči, kdy je jejich verbální IQ slabší (< 55) než u většiny dětí s LMP/MPVI, ačkoliv u nich nelze stanovit dg. LMP s ohledem na extrémně disharmonický profil intelektu. Mezi uvedené žáky patří také žáci s PAS, u kterých se projevují závažné odchylky v oblasti adaptability, emočního a sociálního chování. Tito žáci jsou na tom často funkčně výrazně hůř než žáci s MPVI. Jejich omezení v oblasti jazyka, sociálních kompetencí i celkové adaptability je natolik limitující pro rozvoj jejich gramotností, že je omezena jejich schopnost učit se v oblasti čtení, psaní i schopnost porozumění a užití jazyka. Bez možnosti úpravy výstupů vzdělávání na úroveň minimálních výstupů budou tito žáci systémově poškozováni (analogie s iatrogenním působením při nevhodně nastavených lékařských postupech).

Doporučení:

Vypustit toto omezení.

Mělo by být umožněno respektování individuálních možností a schopností žáka.

Stavíme se za nutnost odborného posouzení a přístupu. Od toho, aby se bránilo nevhodným excesům, kdy ŠPZ doporučilo takové PO nedůvodně nebo takové PO doporučuje neúměrně často, by měly být nastaveny funkční kontrolní mechanismy (ČŠI).

Stejně upravit i v PO 5. stupně.

Přepisovatel pro neslyšících

Komentář

Na základě zkušeností předpokládáme, že se toto personální podpůrné opatření doporučuje minimálně, jestli vůbec. V době technologického vývoje existují různé aplikace či dokonce pomůcky, které poměrně spolehlivě upravují mluvenou řeč do psané podoby.

Doporučení

Zjistit četnost využívání podpůrného opatření a nahradit ho doporučením adekvátní pomůcky/aplikace pro přepis mluvené řeči.

NKS – narušená komunikační schopnost

Komentář

Nesoulad s pojmem používaným ve školském zákoně a v textu Vyhl. č. 72/2005 Sb. (NKS x VADY ŘEČI).

Doporučení:

Terminologicky sjednotit dle ŠZ.

Pomůcky

Komentář:

Schází pomůcky – PC, tablet. Aktuálně jsou školy možná saturované takovými pomůckami, ale jedná se o pomůcky, které morálně a technicky rychle zastarávají. Upozorňujeme, že přijde čas, kdy dosud doporučené pomůcky budou nefunkční a školy nebudou mít na nové peníze (došlo ke snížení ONIV i PHMax pro školy).

Schází normovaná finanční náročnost pro pomůcky (nacenění).

Není zřejmé, zda a jak bude zachována závaznost pro školu/školské zařízení zajistit žákům s SVP doporučené pomůcky v rámci PO.

Doporučení:

Specifikovat závaznost pro školu/školské zařízení (či jejich zřizovatele?) zajistit žákům s SVP doporučené pomůcky v rámci PO (v souladu s ustanovením § 16 ŠZ). Doplnění nacenění pomůcek v jednotlivých stupních PO.